

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

25. juuni 2013*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine — Direktiiv 2003/41/EÜ — Tööandjapensioni kogumisasutuste tegevus ja järelevalve — Ettenähtud tähtaja jooksul osaliselt üle võtmata jätmine — Liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastav Euroopa Kohtu otsus — Täitmata jätmine — ELTL artikli 260 lõige 2 — Rahaline karistus — Põhisumma

Kohtuasjas C-241/11,

mille ese on ELTL artikli 260 lõike 2 alusel 19. mail 2011 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: Z. Malušková, N. Yerrell ja K.-P. Wojcik, kohtudokumentide kätetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Tšehhi Vabariik, esindajad: M. Smolek ja J. Očková,

kostja,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Rosas, G. Arestis, J. Malenovský ja E. Jarašiūnas, kohtunikud E. Juhász, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh (ettekandja), C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça ja C. Vajda,

kohtujurist: N. Jääskinen,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. detsembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 21. märtsi 2013. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: tšehhi.

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul:

- tuvastada, et kuna Tšehhi Vabariik ei ole vastu võtnud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/41/EÜ töandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, lk 10; ELT erivaljaanne 05/04, lk 350) artiklite 8, 9, 13, 15–18 ja artikli 20 lõigete 2–4 järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme, rikkudes sellega nimetatud direktiivi artikli 22 lõikest 1 tulenevaid kohustusi, siis ei ole Tšehhi Vabariik võtnud 14. jaanuari 2010. aasta otsuse kohtuasjas C-343/08: komisjon vs. Tšehhi Vabariik (EKL 2010, lk I-275) täitmiseks vajalikke meetmeid ning on seega rikkunud ELTL artiklist 260 tulenevaid kohustusi;
- mõista Tšehhi Vabariigilt hageja kasuks välja Euroopa Liidu omavahendite kontole karistusmakske summas 22 364,16 eurot iga eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalike meetmete võtmisega hilinenud päeva eest alates kohtuotsuse kuulutamisest käesolevas kohtuasjas kuni eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalike meetmete võtmise kuupäevani;
- mõista Tšehhi Vabariigilt hageja kasuks välja samale kontole 5 644,80 euro suuruse põhisumma iga eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalike meetmete võtmisega viivitatud päeva eest alates nimetatud kohtuotsuse kuulutamisest 14. jaanuaril 2010 kuni kohtuotsuse kuulutamiseni käesolevas kohtuasjas või kuni nende meetmete vastuvõtmise kuupäevani, mida Tšehhi Vabariik vajab nimetatud kohtuotsuse täitmiseks, kui see kuupäev saabub enne kohtuotsuse kuulutamist käesolevas kohtuasjas, ja
- mõista kohtukulud välja Tšehhi Vabariigilt.

Õiguslik raamistik

2 Direktiivi 2003/41, mis võeti vastu EÜ artikli 47 lõike 2, artikli 55 ja artikli 95 lõike 1 alusel, põhjendustes 1, 6, 8 ja 9 on ette nähtud:

„(1) Finantsteenuste tõeline siseturg on äärmiselt oluline majanduskasvu suurendamiseks ja töökohtade loomiseks ühenduses.

[...]

(6) Käesolev direktiiv on seega esimeseks sammuks Euroopa tasandil korraldatud töandjapensiooni kogumise siseturu loomisel. Seades ettevaatuspõhimõtte kapitaliinvesteeringute aluspõhimõtteks ja võimaldades asutustel tegutseda piiriüleselt, soodustatakse säästude suunamist töandjapensiooni kogumisse, aidates seeläbi kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.

[...]

(8) Asutused, kes tegutsevad täielikult eraldatult sponsorettvõtjatest ja kes tegutsevad rahastatuse põhimõttel ainueesmärgiga pakkuda pensionihüvitisi, peaksid omama teenuste osutamise vabadust ja investeerimisvabadust, mille teostamisele kohaldatakse üksnes kooskõlastatud usaldatavusnõudeid, olenemata sellest, kas neid asutusi peetakse juriidilisteks isikuteks.

(9) Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaks liikmesriikidele jääma täielik vastutus pensionisüsteemide korraldamise eest, samuti pensionisüsteemi kolme eri „samba” rolli üle otsustamise eest eri liikmesriikides. Teise samba raames peaks neile samuti jääma täielik vastutus

erinevate tööandjapensiooni hüvitisi pakkuvate asutuste, nagu näiteks (majandussektorite) sektoraalsete pensionifondide, ettevõtete pensionifondide ja elukindlustusseltside ülesannete ja tegevuse eest. Käesolev direktiiv ei sea seda eesõigust kahtluse alla.”

- 3 Selle direktiivi artiklis 8 on ette nähtud, et iga liikmesriik peab tagama sponsorettevõtja ja tööandjapensiooni kogumisasutuse õigusliku eraldatuse selleks, et kaitsta asutuse varasid pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huvides sponsorettevõtja pankroti korral.
- 4 Sama direktiivi artikli 9 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid peavad tagama kõikide nende territooriumil asuvate tööandjapensiooni kogumisasutuste suhtes, et need täidavad teatud tegutsemistingimusi ning et eelkõige on asutus kantud riiklikusse registrisse pädeva järelevalveasutuse poolt või asutus on saanud asjakohase tegevusloa, et asutuse tegevjuhid on hea mainega isikud, kellel on asjakohane kutsekvalifikatsioon ja kogemus või kes palkavad asjakohase kutsekvalifikatsiooni ja kogemusega nõustajaid ning et neile rakendatakse nõuetekohaseid eeskirju. Sama artikli lõikes 5 on ette nähtud, et piiriüleseks tegutsemiseks peab tööandjapensiooni kogumisasutustel olema päritoluliikmesriigi pädeva asutuse eelluba.
- 5 Direktiivi 2003/41 artikli 13 kohaselt peab iga liikmesriik tagama, et pädevatel asutustel on kõikide tema territooriumil asuvate tööandjapensiooni kogumisasutuste tegevuse kontrollimiseks vajalikud volitused ja vahendid.
- 6 Selle direktiivi artiklites 15–18 on vastavalt ette nähtud, et päritoluliikmesriigid peavad tagama, et tööandjapensiooni kogumisasutused määravad piisavad kindlustustehnilised eraldised erinevate pensioniskeemide osas, neil on piisavad varad nende eraldiste katmiseks ja täiendav kapital turvalisuskapitalina kasutamiseks ning et nad teevad investeeringuid ettevaatuspõhimõtet järgides.
- 7 Selle direktiivi artikli 20 lõiked 2–4 kehtestavad tööandjapensiooni kogumisasutuste piiriülese tegevuse suhtes kontrollieeskirjad, mida peavad järgima päritoluliikmesriigid.
- 8 Direktiivi 2003/41 artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud:

„Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 23. septembrit 2005. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.”

Kohtuotsus komisjon vs. Tšehhi Vabariik

- 9 Komisjon esitas 23. juulil 2008 Tšehhi Vabariigi vastu EÜ artikli 226 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, milles ta palus tuvastada, et kuna see liikmeriik ei olnud oma siseriiklikusse õiguskorda täies ulatuses üle võtnud direktiivi 2003/41 ning eelkõige olid üle võtmata selle direktiivi artiklid 8, 9, 13, 15–18 ja artikli 20 lõiked 2–4, oli nimetatud liikmesriik rikkunud sellest direktiivist, eelkõige artikli 22 lõikest 1, tulenevaid kohustusi.
- 10 Euroopa Kohus rahuldab komisjoni hagi ning otsustas eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik resolutsiooni punktis 1, et kuna Tšehhi Vabariik ei ole ettenähtud tähtaja jooksul võtnud vastu direktiivi 2003/41 eespool nimetatud artiklite järgimiseks vajalikke õigus- ja haldusnorme, siis on Tšehhi Vabariik rikkunud selle direktiivi artikli 22 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Kohtueelne menetlus

- 11 Komisjon palus 19. veebruari 2010. aasta kirjas Tšehhi Vabariiki esitada teavet meetmete kohta, mida see liikmesriik kavatses eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks võtta, ja meetmete võtmise täpse ajakava.

- 12 Tšehhi Vabariik teatas komisjonile 3. veebruari 2010. aasta kirjas, mis saabus komisjoni sama aasta 24. veebruaril, et arvestades selles liikmesriigis valitsevat sisepoliitilist olukorda, eelkõige 28. ja 29. mail 2010 toimuvaid parlamendivalimisi, on kõige reaalsem tähtaeg direktiivi 2003/41 täielikuks ülevõtmiseks vajalike muudatuste elluviimiseks kaks aastat alates sellele kirjale kantud kuupäevast.
- 13 Tšehhi Vabariik saatis komisjonile 23. märtsi 2010. aasta kirjas orienteeruva ajakava, milles ta tõi ära eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalike meetmete võtmise etapid ja millest nähtus, et need meetmed võetakse hiljemalt 2012. aasta juunis.
- 14 Tšehhi Vabariik teatas 17. juuni 2010. aasta kirjas komisjonile, et ta on direktiivi 2003/41 ülevõtmiseks ette valmistanud töödokumendi, mille pidi valitsus läbi vaatama 31. mail 2010. Kuid arvestades parlamendivalimisi, tuleb see direktiivi ülevõtmise viise puudutav otsus liikmesriigi sõnul esitada uuele valitsusele, mis valimiste tulemusel moodustatakse, tõenäoliselt 2010. aasta sügisel.
- 15 Tšehhi Vabariik selgitas 27. septembri 2010. aasta kirjas, et direktiivi ülevõtmise viiside täpne ajakava saadetakse komisjonile lähimas tulevikus.
- 16 Nimetatud liikmesriik teatas 1. oktoobri 2010. aasta kirjas komisjonile, et direktiivi 2003/41 ülevõtmise kohta rahandusministri poolt ette valmistatud töödokument, mis on analoogne sellega, mis pidi läbi vaadatama 31. mail 2010, saadetakse järgnevatel nädalatel uuele valitsusele.
- 17 Komisjon saatis 29. oktoobril 2010 Tšehhi Vabariigile märgukirja, milles selgitas sellele liikmesriigile, et too ei ole veel täitnud eespool viidatud kohtuotsusest komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik tulenevaid kohustusi. Nimetatud liikmesriigi palvel pikendati sellele märgukirjale vastamise tähtaega 28. jaanuarini 2011.
- 18 Tšehhi Vabariik teatas 25. jaanuari 2011. aasta kirjas komisjonile, et eespool nimetatud kohtuotsuse täitmiseks koostatud seaduseelnõu esitatakse valitsusele pärast keskvalitsuse pädevate asutustega konsulteerimist, 2011. aasta esimeses kvartalis. Nimetatud liikmesriik soovis esitada eelnõu siseriiklikule parlamendile 2011. aasta aprillis ning arvestas sellega, et seadus jõustub sama aasta kolmandas kvartalis.
- 19 Kuna nimetatud liikmesriik ei teatanud komisjonile eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalike sätete vastuvõtmisest, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Käesoleva menetluse kulg

- 20 Tšehhi Vabariik teatas 2. septembril 2011 komisjonile, et 31. augustil 2011 avaldati ja jõustus seadus nr 260/2011, mis asjaomase liikmesriigi väitel tagab eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täieliku täitmise, täiendades 24. mai 2006. aasta seadust nr 340/2006 (mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikide ja teiste Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriikide tööandjapensioni kogumisasutuste tegevust Tšehhi Vabariigi territooriumil ning millega muudeti seadust nr 48/1997 riikliku ravikindlustuse kohta, millega omakorda muudeti ja täiendati mitmeid kaasnevaid seadusi), millega oli enne seda kohtuotsust direktiiv 2003/41 Tšehhi õiguskorda osaliselt üle võetud.
- 21 Olles seaduse nr 260/2011 sisuga tutvunud, nentis komisjon oma repliigis, et Tšehhi Vabariik on viinud oma õigusnormid kooskõlla viidatud kohtuotsusega.
- 22 Seetõttu loobus komisjon karistusmaks määramise nõudest. Samas aga ei loobunud komisjon Tšehhi Vabariigilt põhisumma väljamõistmise nõudest.

Kohustuste rikkumine

- 23 Kuivõrd EL toimimise lepinguga kaotati ELTL artikli 260 lõike 2 alusel läbiviidavast liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlusest põhjendatud arvamuse esitamise etapp, siis tuleb sellise liikmesriigi kohustuste rikkumise olemasolu hindamisel ELTL artikli 260 alusel võtta aluseks kuupäev, mil lõppeb selle sätte lõike 2 esimese lõigu alusel esitatud märgukirjas määratud tähtaeg (vt 11. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-610/10: komisjon vs. Hispaania, punkt 67, ja 19. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-279/11: komisjon vs. Iirimaa, punkt 19).
- 24 Käesolevas asjas võeti – nagu seda möönis Tšehhi Vabariik – eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks vajalikud õigusnormid vastu alles seadusega nr 260/2011 – mis avaldati ja jõustus 31. augustil 2011 – seega pärast selleks 29. oktoobri 2010. aasta märgukirjas määratud tähtaega, mis lõppes 28. jaanuaril 2011.
- 25 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et kuna Tšehhi Vabariik ei võtnud komisjoni poolt ELTL artikli 260 lõike 2 alusel Tšehhi Vabariigile saadetud märgukirjas määratud tähtjaks kõiki vajalikke meetmeid eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik täitmiseks, siis on Tšehhi Vabariik rikkunud ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Põhisumma

Poolte argumendid

- 26 Komisjon leiab, et taotletud põhisumma, milleks on 5 644,80 eurot iga rikkumise vältamise päeva eest, on määratud kooskõlas kriteeriumidega, mis on ette nähtud 13. detsembri 2005. aasta teatises EÜ artikli 228 rakendamise kohta (SEK(2005) 1658), mida on ajakohastatud komisjoni teatisega ELTL artikli 260 rakendamise kohta ning rikkumismenetluse käigus komisjoni poolt Euroopa Kohtult taotletava põhisumma ja karistusmaksete arvutamiseks kasutatavate andmete ajakohastamise kohta (SEK(2010) 923) (edaspidi „2005. aasta teatis“) ja mida kohaldatakse ELTL artikli 260 lõikes 2 sätestatud menetluste suhtes komisjoni teatise alusel ELTL artikli 260 lõike 3 rakendamise kohta (ELT 2011, C 12, lk 1). See summa tuleneb 210 euro suuruse ühepäevase baassumma korrutamisest rikkumise raskuskoefitsiendiga, mis käesoleval juhul on 8 (skaalal 1–20), ning teguriga „n“, mis kajastab Tšehhi Vabariigi maksevõimet ning milleks on määratud 3,36. Kuna selliselt saadud kogusumma, mis on komisjoni arvutustel 3 364 891,20 eurot 594 rikkumise päeva eest, on suurem Tšehhi Vabariigi jaoks 2005. aasta teatises kindlaks määratud minimaalsest põhisummast, siis peab nimetatud liikmesriik maksma selle põhisumma, mis on päevamäära alusel kindlaks määratud.
- 27 Komisjon leiab, et määratud raskuskoefitsient on sobiv, kuna vaidlusalused normid on äärmiselt olulised töandjapensioni kogumisasutuste piiriüleste teenuste osutamiseks ja siseriiklikusse õiguskorda täielikult üle võtmata jätmise korral ei ole loodud tingimusi töandjapensioni kogumise siseturu toimimiseks, mille esimeseks etapiks on direktiiv 2003/41.
- 28 Komisjon vaidleb vastu asjaolule, nagu ei oleks vaidlusaluste sätete ülevõtmata jätmisel praktiliselt mingisugust tagajärge, kuna selles liikmesriigis puudub pensionisüsteemi teine samm. On tõsi, et direktiiv 2003/41 ei sisalda ühtegi eeskirja, mis kohustaks liikmesriike lubama asutada nende territooriumil töandjapensioni kogumisasutusi. Siiski, jättes selle direktiivi asjaomased sätted üle võtmata, ei olnud Tšehhi Vabariik valmis olukorra võimalikuks muutumiseks, mille võib tingida võimalik otsus täiendada siseriiklikku süsteemi töandja kogumispensioniga.
- 29 Komisjon leiab ka, et töandjapensioni kogumisasutuste toimimiseks vajalike tehniliste tingimuste määratlus ei oma sisuliselt mingit tähtsust teise samba loomise aruteludes.

- 30 Lisaks ei oma komisjoni arvates tähtsust asjaolu, et direktiiv 2003/41 on osaliselt üle võetud. Nimelt ei olnud võimalik tuletada sellest osalisest ülevõtmisest Tšehhi asutuste kontrollile allutatud tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse tingimusi ega nende suhtes kehtivaid usaldatavusnorme.
- 31 Lõpuks tuletab komisjon meelde, et direktiivi 2003/41 ülevõtmine on kohustus, mille täitmise osas puudub liikmesriikidel valikuvabadus. Lisaks on selle direktiivi asjaomased normid sõnastatud selgelt ja need ei jäta liikmesriikidele mingisugust tõlgendamisruumi. Samuti on selgelt sõnastatud eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik ja see ei valmista mingeid raskusi otsuse täitmisviiside osas.
- 32 Tšehhi Vabariik leiab omalt poolt, et temalt ei tuleks välja mõista põhisummat või tuleks seda vähendada. Eespool viidatud kohtuotsuses komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik kindlaks tehtud rikkumine on nimelt äärmiselt kergekujuline, praktiliselt olematu.
- 33 Esiteks väidab see liikmesriik, et komisjoni hinnang rikkumise raskusele põhineb ekslikul alusel, kuivõrd komisjon samastab selle liidu õiguse rikkumisega. See eksimus mõjutab antud hinnangut, kuna komisjon jättis tähelepanuta asjaolu, et direktiiv 2003/41 võeti vastu hoolimata sellest, et teatud liikmesriikides, mis hakkasid Euroopa Liiduga ühinema, ei olnud teist sammast pensioniskeemi sisse viidud, mistõttu võis see direktiiv olla vastuolus liikmesriikidele sotsiaalkindlustuse valdkonnas ELTL artikli 153 lõikega 4 tagatud pädevusega. Sama eksimus mõjutab rikkumise raskusele antud hinnangut ka seeläbi, et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et Tšehhi Vabariik ei ole rikkunud liidu õigust süstemaatiliselt ja kestvalt, ega asjaolu, et direktiivi 2003/41 osaline ülevõtmine võimaldas asjaomaste teenuste piiriülest osutamist.
- 34 Teiseks meenutab Tšehhi Vabariik, et rikkumise raskusastme hindamisel tuleb arvesse võtta rikkumise tagajärgi era- ja avalikele huvidele ning seda, kui kiiresti on vaja saavutada liikmesriigi kohustuste täitmine, kui oluline on õigusnorm, mille rikkumine on tuvastatud, ning milline on asjaomase liikmesriigi suhtumine.
- 35 Kuid esiteks, mis puudutab käesoleva täitmata jätmise tagajärgi era- ja avalikele huvidele, siis selles osas rõhutab Tšehhi Vabariik, et eespool viidatud kohtuotsuses komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik leidis Euroopa Kohus sõnaselgelt, et nimetatud liikmesriigil oli vabadus ise otsustada enda sotsiaalkindlustussüsteemi korralduse üle, sealhulgas pensioniskeemi teise samba lisamise üle. Neil asjaoludel ei mõjuta selle kohtuotsuse täitmata jätmise siseturgu ega era- ja avalikke huvisid.
- 36 Teiseks, mis puudutab seda, kui kiiresti on vaja võtta meetmed eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täitmiseks, siis selles osas väidab Tšehhi Vabariik, et kuna direktiivi 2003/41 ülevõtmise ainus eesmärk on teavitada õigussubjekte, keda võib potentsiaalselt puudutada teise samba lisamine, on meetmete võtmise kiireloomulisus suhteline.
- 37 Kolmandaks, mis puudutab direktiivi 2003/41 tähtsust seoses väidetava rikkumisega, siis selles osas meenutab nimetatud liikmesriik, et direktiivi eesmärk ei ole tööandjapensioni kogumisasutuste loomine. Direktiivi 2003/41 üle võttes peab liikmesriik kehtestama õigusliku raamistiku, pidades silmas võimalikku korraldust tulevikus.
- 38 Neljandaks, mis puudutab Tšehhi Vabariigi suhtumist etteheidetud rikkumise kõrvaldamisesse, siis selles osas rõhutab nimetatud liikmesriik, et ta teavitas komisjoni kõigist võetud meetmetest. Direktiivi 2003/41 täielik ülevõtmine sõltus siiski vanaduspensionide tervikliku reformi tulemustest.
- 39 Lõpuks leiab Tšehhi Vabariik, et ülevõtmise lõpuleviimise aeg – 31. august 2011 – ei ole seadusandlike aktide vastuvõtmiseks tavaliselt arvestatava ajaga võrreldes liiga pikk.

Euroopa Kohtu hinnang

- 40 Põhisumma väljamõistmine tugineb põhiliselt selle tagajärje hindamisele, mida asjaomase liikmesriigi kohustuste täitmata jätmise era- ja avalikele huvidele avaldab, eelkõige juhul, kui rikkumine on pärast algselt selle tuvastanud kohtuotsust juba pikka aega kestnud (vt eelkõige 9. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-121/07: komisjon vs. Prantsusmaa, EKL 2008, lk I-9159, punkt 58; 31. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-407/09: komisjon vs. Kreeka, EKL 2011, lk I-2467, punkt 28, ja eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, punkt 65).
- 41 Lisaks tuleb põhisumma väljamõistmisel ja vajaduse korral selle suuruse kindlaksmääramisel lähtuda igal konkreetsel juhul kõikidest asjakohastest teguritest, mille hulka kuuluvad nii tuvastatud kohustuste rikkumise tunnused kui ka selle liikmesriigi suhtumine, kelle suhtes on ELTL artikli 260 alusel menetlus algatatud (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused komisjon vs. Prantsusmaa, punkt 62; komisjon vs. Kreeka, punkt 30, ja komisjon vs. Iirimaa, punkt 67).
- 42 See säte annab sellega seoses Euroopa Kohtule laia kaalutusõiguse nii otsustamisel, kas määrata selline karistus või mitte, kui ka vajaduse korral selle suuruse kindlaksmääramisel (eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, punkt 141). Eriti ei tohi liikmesriigilt põhisumma väljamõistmine olla automaatne (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, punkt 63).
- 43 Nimelt ei ole komisjoni ettepanekud selles osas Euroopa Kohtu jaoks siduvad, vaid kujutavad endast ainult soovitusi. Samuti ei ole 2005. aasta teatises, millele on komisjon käesolevas asjas tuginenud, sisalduvad suunised põhisumma väljamõistmise kohta Euroopa Kohtu jaoks siduvad, kuid need võivad aidata tagada komisjoni tegevuse läbipaistvust, ettenähtavust ja õiguskindlust (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused komisjon vs. Prantsusmaa, punkt 61, ja komisjon vs. Hispaania, punkt 116 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Käesolevas asjas tuleb Tšehhi Vabariigilt põhisumma väljamõistmise nõude kohta otsuse tegemiseks meenutada, et ehkki ELTL artikkel 260 ei täpsusta tähtaega, mille jooksul tuleb kohtuotsus täita, tuleb sellega alustada otsekohe ning see tuleb võimalikult kiiresti lõpule viia (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, punkt 34).
- 45 Eelöeldu kehtib seda enam pärast EL toimimise lepingu jõustumist, kuna – nagu seda on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 23 – selle aluslepinguga kaotati ELTL artikli 260 lõike 2 alusel läbiviidavast liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlusest põhjendatud arvamuse esitamise etapp.
- 46 Käesolevas kohtuasjas tuleb nentida, et eespool viidatud kohtuotsuse komisjon vs. Tšehhi Vabariik kuulutamisel 14. jaanuaril 2010 oli möödunud 19 kuud, kui 31. augustil 2011 avaldati ja jõustus seadus nr 260/2011, millega viidi siseriiklikud õigusaktid kooskõlla selle kohtuotsuse resolutsiooniga.
- 47 Kuid Euroopa Kohtule saadetud toimikust nähtub, et kuigi Tšehhi ametiasutused teavitasid eespool viidatud kohtuotsusele komisjon vs. Tšehhi Vabariik järgnenud kuust kuni 2010. aasta septembrini selle kohtuotsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmise hinnangulisest ajakavast, siis alles sama aasta oktoobris edastati valitsusele töödokument vastavate meetmete kohta, kuna Tšehhi ametiasutused otsustasid esitamisega viivitada, oodates uue valitsuse ametisseastumist pärast parlamendivalimisi, 2010. aasta mai lõpus.
- 48 Siiski tuleb meenutada, et liikmesriik ei saa toetuda oma õiguskorras eksisteerivatele sätetele, tavale või olukorrale, et õigustada liidu õigusest tulenevate kohustuste järgimata jätmist (vt eelkõige 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-568/07: komisjon vs. Kreeka, EKL 2009, lk I-4505, punkt 50, ja eespool viidatud 31. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas komisjon vs. Kreeka, punkt 36).
- 49 Euroopa Kohus leiab, et järelikult on käesolevas kohtuasjas Tšehhi Vabariigilt põhisumma väljamõistmine õigustatud.

- 50 Mis puudutab selle summa suurust, siis selles osas tuleb arvesse võtta järgnevalt esitatud asjaolusid, mis puudutavad nii asjaomase liikmesriigi suhtumist, rikkumise kestust, kui ka selle raskust.
- 51 Mis puudutab esiteks asjaomase liikmesriigi suhtumist, siis too on – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 11–18 – teinud komisjoniga lojaalselt koostööd, kuivõrd Tšehhi Vabariik on pidevalt teavitanud komisjoni eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täitmiseks kavandatavatest meetmetest.
- 52 Teiseks tuleb rikkumise kestuse osas märkida, et eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik kuulutamises möödus 19 kuud kuni selle ajani, mil Tšehhi Vabariik võttis direktiivi 2003/41 täies ulatuses siseriiklikusse õigusesse üle ja viis järelikult enda siseriikliku õiguse selle kohtuotsusega kooskõlla.
- 53 Kolmandaks tuleb rikkumise raskuse osas arvestada seda, et kuivõrd Tšehhi Vabariigis puudub vanaduspensioni siseriiklikus süsteemis teine sammas ja võttes arvesse tööandjapensioni kogumisasutuste asutamise keeldu selle liikmesriigi territooriumil, oli eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik selle liikmesriigi poolt hilinenud täitmisel vähene mõju nii tööandjapensioni kogumise siseturule, mille loomine on vastavalt direktiivi põhjendustele 1, 6 ja 8 selle direktiivi ülesanne, kui järelikult ka era- ja avalikele huvidele.
- 54 Täpsemalt on direktiivi 2003/41 täieliku ülevõtmise peamine eesmärk teavitada huvitatud õigussubjekte juhaks – nagu märkis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik punktis 51 – kui siseriiklik vanaduspensionisüsteem peaks arenema selles suunas.
- 55 Kõiki eespool toodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb käesoleva juhtumi asjaolusid õiglaselt hinnates kindlaks määrata põhisumma suuruses 250 000 eurot, mis tuleb välja mõista Tšehhi Vabariigilt hageja kasuks Euroopa Liidu omavahendite kontole.

Kohtukulud

- 56 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Tšehhi Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Kuna Tšehhi Vabariik ei võtnud komisjoni poolt ELTL artikli 260 lõike 2 alusel Tšehhi Vabariigile saadetud märgukirjas määratud tähtajaks kõiki vajalikke meetmeid 14. jaanuari 2010. aasta otsuse kohtuasjas C-343/08: komisjon *vs.* Tšehhi Vabariik täitmiseks, siis on Tšehhi Vabariik rikkunud ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.**
- 2. Mõista Tšehhi Vabariigilt Euroopa Komisjoni kasuks välja Euroopa Liidu omavahendite kontole põhisumma 250 000 eurot.**
- 3. Mõista kohtukulud välja Tšehhi Vabariigilt.**

Allkirjad